

卷之三

X Ferdinand der Ältere von Spanien

ter des Reichs in Germanien zu Hungern/Böhmiā/Dalmatiā/C
zu Eugenien und Slavien/ und Margraviē zu Lautz an. Embretzen N. alder und
Graud. und alles Gute. Etich getrete, ist wi Welt; und Landesfürst das Bürer Erbteil
Hochgebeten Doctorat a Kaiserl. des Bürger. Christimittl. und Loblicher Graud
gong euren Vorläufern und lieben Vaterlands gehabt. ganz von mindest und vol vorzüglich
reichen Erfolgen/ und Daraufwiderfahrt; so wel gegen der Oberfrat. / als auch jüngsten den D
Dedewannen gemacht/ und darauff allenfeinen, sowi Gwillibus als Weltlichen Ehrenen
in verdienten/ dann ausser der Heiligen Katholischen Apostolischen und allem Seligkundenden
werden; in höchsten, bis auf vorland Königs Wenzeljoun dñs Nameins den Bürerlern nur al
Königreich eingeführt/ und verfasset werden. Da man gegen dann auch graut und
lacht auf zu gässiger Kriegslustigkeit; alterey Thürimber und Kreuzer in Türe Erdbeben
nicht weniger hochschilderlicher Blaufstand von rebellion wider die Oberfrat. / sich angestengte
Christimittler Drachendag. Regierung/ wider ertrornt/ und zu Bützen Jans gässigem
lambende König/ und das ganze Hauß Macht und das Reichsrecht lange duß in eisem
verstecken dürfen. Damit nun godaches Unser Erbteilung Böhmiā widerumb zu
faßt. So haben Wir uns der Zeit als aus Das Gott der Allmächtige durch seinen Gott
anglegten sei lassen, als dem Sol. und Ruhmverdienigen Examp. / wä gemetete Kaiser Gar
und Handelsherr der Helgen alten sechz machenden Katholischen Religion vorläufig nicht
lassen/ oder doch da solches heimlicher wech bestehen/ als wenn der der Katholischen Religion
weiln Wm noch höblichen Pfaffen verhüttet wünf in/ daß bei den in Unfern Erdbeben
Unterhantzen zugroßen Nachfall und S. den gerettende praticien/ keni Den neupa
ter hauen Heil und Stelen Seligkeit woffen. Werdele wugt Wir demnach eins Gott der
Fater woffen genetzen Unser getrete und lieben Unterhantzen die nicht wünf zu sti
gen. Und so woffen wir uns der Zeit als aus Das Gott der Allmächtige Gott
ger... / und über und Seetze/ verlaßt/ wie sich paumherunter zu der Heiligen alten sechz
meister/ dann auf Christuspalter/ bisfuro Niemandas/ so wof auf den Höhern/ als die
Schimpfer in/ d. Scenen verbrechten lassen können/ sondern vichtiger vorreite und blieblich/ auch
die thublen Deutischen Katholischen Religion/ dazueren Unser, um Jore Vorläufer rech
haben. Wir noch vor dieser Zeit zu Alten eine fortstellung eines hochmechtwendigen heilseinen
zu höhnen/ sich wof auf jod schaffen/ als auch wof an d' and're. Ihr sublebige Instrumente
gründlich wof informirt/ und den regnifizirten Regenten Thürimbern als und wob
den Kirchen/ gefaßt und gebraucht werden mehet. Disfamach nua/ und wob Wk
und Klarer Standt auß wod dieß Unser gehestigtes Faren absonderlich gerichtet ist/ na
foden/ und Sie Pfleben/ oder durchandere darzu zu verordnete Personen/ in mehr wohlgemeldet
ang den haußen Obrerhaube gegen Gott den Allmächtigen/ und der Katholischen Reli
ghen hohen wort/ gewiss und gründlich in Relation ihm sollten. Hierunder haben Wir
Väterlich garantiret/ dann wie Unser Königliche/ und vintz getreten Gemahlin
der Imwohner des Königreichs Böhmen belangen/ wemeblich dieſen zum Katholischen
den von gemeinen Buren Commissarien/ oder Ihnen sublebigen Instrumenten trucherig ha
men bequeme/ und in allein seßigkundigen Heiligen Katholischen Glaubenvni. Zu und
benenden Termin der seier Monaten mit Uns in den haußen Katholischen Glaubenvni
Pacens eindlich erklärte haben/ daß nach verlangtem obgesetzten fidei Monatlichen Term
verstatter und zugelassen/ sonderlich dieses aufzunehmende Unser Königreich Böhmiā
Sind/ zu wohren End dann/ von der Laufung der Gläser. Wie denzelben/ auch einer
durch Sol. oder Gut/ und nach Gott's Allmächtigen Examp. und Sobaldem/ dann auch gehab
den Gnaden gegen Mängelgläser/ etlar haban/ daß wosfern sich einer der ander/ oder die
den/ oder die Emigration von Abzug ohne Abförderung einiger Nachtwer beob/ und
nicht weniger Einnahmung seiner im Königreich holdenden Schätzen daru. Yhnu dann/ damit
nen zwischenschein von gäblicheren befragt sein sole. Alt dienst! Wie aber nichts die
so lange Zeit wie yvor die Thürimber von unter schiedliche Seien in das Reichsrecht
Religion im Königreich erhalten werden und vertheilen mögen. Als hun Wir alle/ der
sarch bedenken/ in sein Gemüthen gehen/ und von befreigieren/ danic Er nicht aus gerechter
tuns/ fiederlicher wod berlert/ / Sonderlich vielmehr. Ihr Thürimber und Flegeten/ ou
verloffen/ und zu dem alten Heiligen Katholischen Glauben über lebren/ auch mit Un
seren/ und der

Patent Ferdinanda II. z 31. července 1627

Český překlad patentu od K. Doskočila je převzat z knihy Karel Doskočil (ed.), Listy a listiny z dějin československých 869-1938, Praha 1938, s. 75-78. Byly provedeny pouze drobné redakční úpravy.

My, Ferdinand Druhý atd., vzkazujeme N. všem
a svým poddaným a obyvatelům všech čtyř stavů našeho dědičného
království svou císařskou a královskou milost a vše dobré.

Milí věrní!

Jest známo po světě i v zemi, že naše dědičné království České nebylo téměř nikdy a vůbec v žádné jiné době v lepším blahobytu a výši než za časů života a vlády zvěčnělého našeho vysoce ctěného předka, císaře Karla Čtvrtého, bohumilé a slavné paměti. Karel z obzvláštní otcovské péče a lásky, kterou měl k vašim prarodičům a milé vlasti, zcela rozumně a dobrě předvídal, že rozdíl a nerovnost náboženství v jistém království a zemi by nemohly založiti nebo zachovati pravý trvalý mír nebo pravou upřímnou poslušnost jak k vrchnosti, tak ani mezi samými poddanými. Vydal proto také v království Českém zákon a nařízení a zavázal všechny své duchovní i světské úředníky a rady mítí je v každém směru a v prvé řadě na zřeteli a dbáti jich s největší plílí, aby tak mimo svaté apoštolské a jediné spasitelné křesťanské římské náboženství (které od doby, kdy království bylo přivedeno od pohanství

ke křesťanské víře, neporušeně v něm trvalo) nebyla zaváděna a dovolena žádná jiná víra nebo svádějící kacířské zhoubné bludy, roty a sekty.

Jest pak však také, žel, dosti známo a na báledni, že po jeho bláhém smrti, za časů vlády zvěčnělého krále Václava, snad z jisté nedbalosti se vloudily do tohoto našeho dědičného království vše možné bludy a kacířstva a že pak ihned nastaly zmatky, různice a nekalosti mezi samými poddanými, jako neméně škodlivé povstání a rebelie proti vrchnosti, které téměř za všech následujících králů, zvláště však za vlády zvěčnělého císaře Rudolfa a Matyáše, bohumilé paměti, se znova obnovily a které za našich dnů se velmi začaly, povstaly a přerostly.

Aby nyní zmíněné naše dědičné království České zase mohlo dojít blahobytu, v němž bylo za časů bláhých paměti našeho předka, zvěčnělého císaře Karla Čtvrtého, tedy jsme si neuložili do té doby, kdy nám dal vsemohoucí Bůh svým božským požehnáním vítěznou viktorii před Prahou proti našim rebelům, nepřátelům a odpůrcům, nic většího ani obsažnějšího, než skutečně následovati chvály a slávy hodný příklad bláhového císaře Karla Čtvrtého (který byl ve své době považován za otce vlasti a takovým se činem osvědčil) v ochraně a provádění svatého jediné spasitelného katolického náboženství a jako on vědomě nedovolovati, aby byla zaváděna kacířství nebo bludy v zmíněném našem dědičném království Českém, nebo, poněvadž si ony bludy dovedou tajně počinat, nařídit, aby všechny sekty a bludy katolickému náboženství odporu jící byly ze zcela chvalitebnou horlivostí odstraňovány a přísně trestány.

A protože tedy jsme musili s největší nelibostí slyšet, že u nekatolických obyvatelů, ještě zůstávajících v našem dědičném království Českém, nechce ustati nebezpečné praktikování, které jest nám a všem naším poslušným a věrným poddaným k velké újmě a škodě, byli jsme tedy přinuceni nařídit - protože nosíme a nás k tomu zavazuje královský úřad jakož i pro blaho a spásu duší našich poddaných (zač budeme musit jedenkrát vsemohoucímu Bohu úcty klásti), pak též pro založení a podporování stálého míru,

lásky a svornosti mezi zmíněnými našimi věrnými a milými poddanými, jako neméně pro zachování dědičného práva našeho a našich potomků, budoucích králů často zmíněného království Českého - aby zmínění naši nekatoličtí a v škodlivém kacířství zatvrzelí poddaní zanechali bludy a sekty, zavlečené po smrti bláhých paměti císaře Karla Čtvrtého, a aby se vrátili k svaté jediné spasitelné katolické církvi a náboženství.

Nelze proto ani nyní ani napříště, jak řečeno, též pro svědomí, ponechávat někoho právě tak z vyšších jako z nižších stavů, mužské a ženské osoby, v zmíněném našem dědičném království Českém v usvědčených kacířských bludech a sektách, nýbrž spíše se shledává přiměřeným právu a chvalitebnosti, též božské vůli a zákonům, aby všichni a každý z našich poslušných a věrných poddaných jednomyslně se srovnali s námi v prastarém římském katolickém náboženství, a tím i s náboženstvím našich a jejich prarodičů, v právu a životě a z dopuštění božího milosrdenství v spasitelném rozloučení s tímto světem.

Nařídili jsme tedy ještě před touto dobou, pro založení a rozvinutí velmi nutného a hojivého a Bohu velmi milého reformačního díla, komisaře a těm jsme v císařské a královské milosti poručili, aby si dali s největší plí práci, jak sami tak svými podřízenými instruktory, aby často zmínění naši věrní a poslušní poddaní mohli být od základu a dobré v katolické víře informováni, od rozšířených kacířských blud znowu odvedeni a přivedeni na pravé cestě k svaté jediné spasitelné katolické církvi a náboženství. Podle toho jsme také mimo jiné u zmíněných našich nařízených komisařů zvláště toto opatření učinili, aby si povolali příslušníky panského a rytířského stavu, na které jest tento náš milostivý patent zvláště namířen, a to během šesti měsíců po jeho uveřejnění, jakož šest měsíců jest dosti obsáhlý termín, a je buď sami nebo prostřednictvím jiných k tomu zřízených osob v často zmíněné římské katolické víře důkladně informovali a aby učinili jistou a důkladnou relaci po uplynutí tohoto termínu, jak se ten či onen osvědčí a ukáže v prokazování povinné poslušnosti k vsemohoucímu Bohu a svaté katolické církvi, také k našemu otcovskému laskavému rozkazu,

směřujícímu k jejich vlastní spásce duší. To jsme pak pokládali milostivě za dobré všechny naše poslušné a věrné poddané z obou vyšších stavů tímto milostivě a otcovsky napomenuti, aby každý ony upřímně míněně informace od zmíněných našich komisařů nebo jejich podřízených instruktorů přijal dobrovolně s dychtivostí a horlivým srdcem, aby také sám byl k svému blahu, užitku a zbožnosti po vúli a aby se srovnal v jediné spasitelné svaté katolické víře s námi a s obecnou křesťanskou apoštolskou římskou církví.

V opačném případě, kdyby se někdo v stanoveném termínu šesti měsíců s námi v naší svaté katolické víře nesrovnal, jsme zcela rozhodnuti a chceme, aby bylo konečně vysvětleno mocí tohoto císařského a královského patentu, že po uplynutí stanoveného šestiměsíčního termínu nedovolujeme a nepřipouštíme, aby jediný [takový člověk] dlele bydlel v často zmíněném našem dědičném království Českém a své statky tu osobně vlastnil, nýbrž aby titíž pak odešli z často řečeného našeho království Českého, své statky však aby byli povinni prodati svým příbuzným nebo jiným katolickým obyvatelům; k tomu účelu a prodeji statků chceme ustanoviti druhý termín, také šest měsíců jako první dlouhý.

Aby se však nikdo nemohl domnívat, že se tu hledají peníze nebo majetek a ne jediné čest a chvála všemohoucího Boha, chceme, aby bylo dále tímto a mocí tohoto listu vysvětleno v císařské a královské milosti každému, že pokud by se ten či onen této naší milostivé a konečné vúli poslušně nepodvolil (čehož se však nikterak není nám nadítí), tomu nebo témtě jest otevřena a svobodna emigrace a odchod bez placení jakýchkoliv dávek; podobně pak také chceme, aby tímto bylo dovoleno, aby kdokoliv byl oprávnen k opatření a zpeněžení svých statků stejně jako k vybrání svých pohledávek v království (v tom má jím pak býti co nejrychleji a nejbedlivěji k právu pomoženo) zplnomocniti a zanechatи někoho ze svých příbuzných nebo též jiných katolických osob.

Poněvadž však nic bychom raději nechtěli ani viděti ani si přáti, než aby ony staré a dobré rody, jejichž prarodiče žili v našem dědičném království Českém pod mírnou vládou a ochranou naše-

ho vysoce slavného arcidomu rakouského v jednotě katolického náboženství, a to blaze a v dobrém stavu, i nadále mohly býti v stejně jednotě náboženství v království zachovány a zůstaveny, napomínáme tedy zcela otcovsky a milostivě všechny své věrné poddané, aby každý pomněl svého vlastního blaha, aby šel do svého svědomí a dobře uvážil, aby neztrácel ze spravedlivého trestu a dopuštění Boha všemohoucího vedle časného také věčné, což bychom nikomu rádi nepráli, nýbrž aby spíše opustili své bludy a kacírstva (jimiž oni i jejich předci byli svedeni a vzhledně království a milá vlast do největší zkázy vydána) a vrátili se k staré svaté katolické víře a uvolili se také s námi v náboženství srovnati.

A v tom všem je dokonána naše milostivá a konečná neměnitelná vůle a mínění. Dáno v našem městě Vídni v sobotu o památce svatého Ignáce r. 1627, království našich: římského osmého, uher-ského desátého a českého jedenáctého roku.